

ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ.2548-2550)

www.nrct.net/symposium2/docs/strategy.doc 1/11/2546

1. ความสำคัญและที่มา

รัฐบาลได้กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยมุ่งหวังให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในยุทธศาสตร์ชาติ และสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งการสร้างความสามารถในการกำหนดทิศทางการวิจัยในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดการมองปัญหาและนำไปใช้แบบองค์รวม ต่อเนื่องสอดคล้องกัน

ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ จะสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องของสถานการณ์ทั้งภายในและต่างประเทศ สนองตอบต่อสถานการณ์ใหม่และปัญหาใหม่ของชาติ ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลและผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดนโยบายเกิดประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดการปัญหาต่าง ๆ และก่อให้เกิดยุทธศาสตร์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศ

การคัดเลือกโครงการวิจัยแบบบูรณาการ ต้องสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของประเทศและสามารถระบุผลลัพธ์ (output) ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยได้อย่างชัดเจนว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหาใด อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยง หน่วยงานด้านการวิจัย หน่วยงานนโยบายระดับกระทรวง และภาคเอกชนจะช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลและกำหนดหน้าที่ภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยที่ทันต่อปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ มีผลงานวิจัยที่เน้นในด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สามารถปรับทิศทางการวิจัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ

การวิจัยแบบบูรณาการนั้น จะมีลักษณะผนวกสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการรายงานผลงานวิจัยแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive) กับหน่วยงานบริหารนโยบายชาติ เพื่อนำไปสู่การดำเนินนโยบายที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยการกำหนดกรอบงบประมาณวิจัยเป็นกลไกสำคัญ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขั้นต้น เพื่อให้ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบบูรณาการมีความทัดเทียมกับประสิทธิภาพการวิจัยของประเทศคู่แข่งชั้นนำของไทย และสอดคล้องกับสถานการณ์โลก ตลอดจนวิธีการปฏิบัติที่เป็นสากลทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งต้องการความรวดเร็ว การศึกษาแผน แนวคิด และระบบการตัดสินใจ ตลอดจนฐานข้อมูลของคู่แข่ง จึงควรสนับสนุนการวิจัยเชิงข่าวกรอง (intelligence research) ในประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทุกด้าน เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสัญญาณเตือนภัยการจัดทำแผนเชิงรุกและแผน

เชิงรับในการแก้ไขปัญหา การกำหนดท่าทีการเจรจาต่อรองกับต่างประเทศ การจัดทำนโยบายเพื่อสนองตอบต่อสถานการณ์ทั้งภายนอกและภายใน

ผลสรุปจากการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนวิจัยแบบบูรณาการ พ.ศ.2548-2550 จึงจะก่อให้เกิดการมองภาพสถานการณ์ ความเข้าใจสถานการณ์ที่มีลักษณะเป็นองค์รวม ลดการแยกส่วนที่เชื่อมต่อกันไม่ได้ สามารถแก้ไขปัญหาการขาดความเชื่อมโยง (missing linked) สอนงตอบต่อสถานการณ์ในหลากหลายมิติ (dimension) มีการกำหนดความสำคัญก่อนหลังที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (priority) มีลักษณะการวิจัยเชิงรุก (proactive) ที่สะท้อนกับห่วงโซ่มูลค่า (value chain) มีลักษณะที่มองภาพกว้าง (broad) และมีลักษณะเจาะลึก ตลอดจนเป็นการสร้างกลุ่มก้อน (cluster) ที่เชื่อมโยงกับการสร้างระบบเครือข่ายของการบริหารของประเทศอย่างแท้จริง

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ จัดได้ว่าเป็นการรื้อระบบ ปรับโครงสร้างใหม่การวิจัยของประเทศ ซึ่งจะทำให้การวิจัยของประเทศมีความสามารถในการแข่งขันกับการวิจัยของประเทศอื่น

1.1 คำจำกัดความของ แผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ

แผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ คือ ยุทธศาสตร์การวิจัยและแผนงานวิจัยที่โดยภาพรวมเกิดการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลกำหนดขึ้น สะท้อนภารกิจและการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของรัฐบาลในแต่ละเรื่อง แผนงานเหล่านี้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล การพิจารณาจัดสรรงบประมาณเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุ่มค่าต่อเศรษฐกิจและสถานการณ์ภัยคุกคามเร่งด่วนของประเทศ แผนงานวิจัยแบบบูรณาการเป็นแผนงานต่อเนื่องที่จะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนในระยะ 5 ปีข้างหน้า เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และเป้าหมายการวิจัยประจำปี ร่วมกับรัฐบาล ผู้ใช้งานวิจัย และหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย พร้อมกับการจัดลำดับความสำคัญ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการวิจัย

สถานการณ์แวดล้อมในระดับโลกและในระดับประเทศ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดแรงผลักดัน เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการ และทิศทางการวิจัยของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้จำแนกได้ดังนี้คือ

1. แนวคิดในการบริหารจัดการแบบใหม่ เช่น activity list scorecard ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการบริหารบริษัท ถูกนำเข้ามาใช้ในระบบราชการและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่าก่อให้เกิดประสิทธิผลดีกว่าระบบการบริหารงานแบบเดิม ดังจะเห็นได้ว่าวิธีบริหารจัดการดังกล่าว ถูกนำเข้ามาใช้ประยุกต์ในประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ฮองกง เป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้ดำเนินการปฏิรูประบบราชการโดยกำหนดหน้าที่วิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ(mission) โดยมีระบบควบคุมการบริหารจัดการ เช่น pareto chart และ control chart ขององค์กรภาครัฐ ทั้งนี้ผู้บริหารองค์กรจะต้องถูกประเมินผลงานในลักษณะ

การจัดจ้าง(contract) รายปี โดยใช้เครื่องมือในการบริหารจัดการแบบใหม่คือ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (performance based budgeting) ที่เชื่อมโยงกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (strategic plan) ของรัฐบาล รวมทั้งการเชื่อมต่อระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ (agenda based activities) กับการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ (integrated budget) ก่อให้เกิดความจำเป็นในการจัดทำแผนการวิจัยแบบบูรณาการที่สะท้อนยุทธศาสตร์ชาติที่มีวาระเร่งด่วน ทั้งนี้ความเร่งด่วนถูกกำหนดโดยผู้บริหารนโยบายที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในระบบจัดจ้าง (contract) อีกชั้นหนึ่ง

2. แนวคิดเรื่องความสามารถในการแข่งขัน (competitive advantage) โดยแนวคิดดังกล่าวนี้ได้เริ่มใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่ พ.ศ. 2528 และมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อแนวคิดการวางแผน การกำหนดกิจกรรม การเชื่อมต่อ (linkage) การพิจารณาวงจรเป็นองค์รวม(integration) และการจัดลำดับความสำคัญสูงในกิจกรรมที่แข่งขันได้

ผลกระทบที่สำคัญต่อแนวทางการวิจัย คือรัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์โดยจัดลำดับความสำคัญเน้นหนักกิจกรรมที่แข่งขันได้ โดยการวิจัยจะต้องก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมสามารถประเมินผลได้ และแปรรูปเชิงผลลัพธ์ (output) ที่มีผลกระทบ (impact) ต่อประชาชนอย่างชัดเจน จะไม่เน้นการวิจัยทุกเรื่องแบบแยกกระจาย แต่จะจัดการวิจัยเน้นกลุ่มกิจกรรม (cluster) ที่เชื่อมโยงกับการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์(linkage) เน้นการพัฒนาองค์การวิจัยในระยะยาว เชื่อมต่องานวิจัยกับต่างประเทศในลักษณะหุ้นส่วน ด้วยเหตุที่กล่าวมาในข้างต้น การวิจัยแบบบูรณาการจึงเป็นหัวข้อการวิจัยที่ได้รับการยอมรับว่าส่งผลต่อการแข่งขันของประเทศ

3. แนวคิดการปฏิรูประบบงบประมาณแผ่นดิน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน มีลักษณะสำคัญคือ

- การประยุกต์ใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคม เช่น การใช้เครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ตออนไลน์ (online) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำงบประมาณในหน่วยงานต่างๆ
- การจัดทำงบประมาณเน้นยุทธศาสตร์ชาติ
- เพิ่มงบประมาณในส่วนยุทธศาสตร์ชาติ โดยลดงบประมาณประจำ

ดังนั้นการวิจัยจึงต้องจัดทำรูปแบบดังกล่าว มิฉะนั้นจะไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ กล่าวได้ว่า การวิจัยแบบบูรณาการสะท้อนถึงแนวคิดด้านงบประมาณที่กล่าวมาข้างต้น

4. แนวคิดเรื่องภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทำให้รัฐบาลเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นการวิจัยที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติได้ทันที เน้นการวิจัยในหัวข้อประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่เป็นภัยคุกคาม เช่นภัยด้านความมั่นคง ภัยจากความยากจน ภัยที่เกิดจากความไร้เสถียรภาพ ภัยจากการพัฒนาประเทศแบบไม่ยั่งยืน ภัยจากการขาดความยุติธรรม ภัยจากต่างประเทศ ภัยจากการขาดความสามารถในการแข่งขัน

ด้านเกษตร อุตสาหกรรม บริการ ล้วนแต่ก่อให้เกิดผลด้านความต้องการประเด็นการวิจัย และวิธีวิจัย
แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 1 สถานการณ์แวดล้อมใหม่ในการวิจัยของชาติ

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น	ผลต่อการวิจัย
<p>1. แนวคิดในการบริหารจัดการแบบใหม่ เช่น scorecard ที่ใช้กันแพร่หลายในการบริหารบริษัท ถูกนำเข้ามาใช้ในระบบราชการและเป็นที่ยอมรับทั่วโลกว่ามีประสิทธิภาพดีกว่าแนวคิดการบริหารแบบเดิม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิรูประบบราชการ จัดหน่วยงานกระทรวง ทบวง กรม ใหม่ ให้มีหน้าที่ชัดเจน 2. ปฏิรูปวิธีการทำงานของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพ 3. ปฏิรูประบบงบประมาณ ใช้ระบบวัดผลงาน (performance based) แทนระบบเก่า มีผู้รับผิดชอบชัดเจน 4. กำหนดพันธกิจ (mission) และวิสัยทัศน์ (vision) ของหน่วยงานชัดเจนว่าจะต้องทำอะไร เท่าใด เพื่อใคร 5. ผู้บริหารองค์กรต้องทำสัญญากับรัฐบาลว่าจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (contract) 6. ใช้ระบบเทคโนโลยีจัดทำ control chart และ pareto chart สามารถประเมินความก้าวหน้าขององค์กรตลอดเวลา 7. คำสั่งของผู้บริหารนโยบายสูงสุดทำให้เกิดความชัดเจนในการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงาน (priority) 8. ต้องจัดทำระบบดัชนีชี้วัด เกณฑ์ และผลงานให้ชัดเจน 9. การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ (policy driven) ไม่มีอิสระที่จะเลือกวิจัยตามอำเภอใจ เพราะจะต้องรับผิดชอบต่อวินัยการคลังของรัฐในสภาวะวิกฤติ 10. ต้องจัดวางแผนระยะสั้น กลาง และยาวให้ชัดเจน 	<p>สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีหน้าที่ พันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมายงานชัดเจน</p>

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
<p>2. แนวคิดเรื่องความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ก่อให้เกิดผลต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม เน้น end results 2. ผู้บริหารนโยบายกำหนด ประเมินสถานการณ์ความสามารถในการแข่งขันในทุกภาค เศรษฐกิจ ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างชัดเจน การวิจัยจึงมีลักษณะ need orientation และมีลักษณะ policy driven 3. ไม่เน้นการวิจัยทุกเรื่อง จะเน้นถึงต้นทุนและความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา (problem solving) 4. การวิจัยต้องเน้นความพอใจของผู้ใช้งานวิจัย (consumer customization) 5. เน้นการพัฒนาศักยภาพ และความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ในองค์กรวิจัย 6. เน้นการพัฒนาองค์กรวิจัยระยะยาว 7. แนวคิดใหม่เน้นการเชื่อมต่องานวิจัยกับต่างประเทศในลักษณะหุ้นส่วน 8. เน้นการวิจัยที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (value creation) 9. ประเมินวงจรรวมของห่วงโซ่มูลค่า (value chain) และเลือกวิจัยปัจจัยที่จำเป็น (missing linked) 10. เน้นการวิจัยคู่แข่งในต่างประเทศ 11. เปลี่ยนระบบการประเมินผลสู่ระบบผลงานที่เกิดขึ้น (result orientation)

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
3. การปฏิรูประบบงบประมาณแผ่นดิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการให้บริการโดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง 2. กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกรอบการดำเนินงานระยะ 5 ปี 3. ลดงบประมาณปกติ (งบประจำ) เพื่อใช้งบประมาณในส่วนยุทธศาสตร์ 4. ยุทธศาสตร์กระทรวงต้องสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณและทิศทางการพัฒนา 5. งบประมาณจะต้องสะท้อนถึงยุทธศาสตร์ชาติ

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
<p>4. แนวคิดเรื่องภัยคุกคามสถานะเศรษฐกิจสังคมของประเทศ และความจำเป็นในการระดมทรัพยากรทุกส่วนเข้าทำงานในลักษณะเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อป้องกันภัยอันตรายของประเทศ และเพิ่มพูนฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคมของประเทศให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 เร่งรัดการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล 2. คำสั่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายนโยบายการจัดทำแผนงบประมาณการวิจัยที่ชัดเจน สะท้อนถึงแนวทางของรัฐ หน่วยงานวิจัยมีพันธกิจชัดเจน 3. ประชาชนต้องการให้การวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และแก้ปัญหาของประชาชนได้ การจัดทำงบประมาณเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง 4. การเร่งสรุปแผนงานโครงการที่จำเป็นในการผดุงรักษาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ คือ ความมั่นคงแห่งชาติ และการป้องกันประเทศ การพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาสังคม การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับรากหญ้า 5. การวิจัยเป็นเครื่องมือในการตอบโต้ภัยคุกคามจากนอกประเทศ และแก้ไขปัญหาภายในประเทศ 6. รัฐบาลมุ่งรักษาวินัยการคลัง 7. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถูกโอนย้ายมาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี 8. รัฐบาลกำหนดสัดส่วนงบประมาณการวิจัยให้ล่วงหน้า 9. การวิจัยเป็นผลิตภัณฑ์ยุทธศาสตร์เพื่อแข่งขันกับต่างประเทศ 10. หน่วยงานราชการทุกหน่วยจำเป็นต้องปรับองค์กร แผนงาน แผนงบประมาณตามแนวนโยบายแห่งรัฐ

2. กรอบนโยบายในการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ.2548-2550)

การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ.2548-2550) จึงเป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบาย รวม 6 กรอบ คือ

1. แนวนโยบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. นโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 (แถลงเมื่อวันจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 เรื่องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ)
3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 เพื่อการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล
4. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำงบประมาณ ราชจ่ายประจำปี 2547 แก่ผู้บริหารระดับปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2546 เรื่องแนวทางการจัดทำแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ พ.ศ.2547 และการจัดกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง พ.ศ.2548-2550 (MTEF)
5. คำสั่ง นายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำงบประมาณ เมื่อ วันที่ 17 ธันวาคม 2545 ดังนี้
  1. เน้นการให้บริการโดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง
  2. กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกรอบการดำเนินงานระยะ 5ปี ที่ชัดเจน
  3. ลดงบประมาณที่ดำเนินการตามปกติ (งบประจำ) เพื่อใช้งบประมาณเพิ่มในส่วนงานยุทธศาสตร์
  4. กำหนดยุทธศาสตร์กระทรวง ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและทิศทางการพัฒนาประเทศ
  5. จัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ สำคัญของกระทรวงอย่างครบถ้วน
6. นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549)

2.1 ทิศทางการวิจัยของประเทศ

ทิศทางการวิจัยของประเทศ เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณระหว่างการวิจัยแบบบูรณาการ การวิจัยแบบประยุกต์ และการวิจัยพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. บทบาทสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

การจัดทำนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติเป็นภารกิจตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2507) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 315 ลง

วันที่ 13 ธันวาคม 2515 มาตรา 11 ที่กำหนดให้ “สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เสนอแนะแนวนโยบายและโครงการส่งเสริมการวิจัย ซึ่งเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีต่อสภาวิจัยแห่งชาติ” และคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2521 ได้มีมติให้ “การวางนโยบายและแผนการวิจัยส่วนรวมเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน้าที่ร่วมกันของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจัดทำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี”

จากผลของการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ ได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และมีฐานะเป็นกรมอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ด้วยเหตุนี้ ภารกิจและพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจึงมีขอบเขตที่สนองตอบต่อยุทธศาสตร์ชาติ

ภายใต้กรอบการบริหารใหม่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ต่อไปนี้

- ชี้นำการวิจัยของประเทศ
- กำกับติดตามประเมินผลการวิจัยของประเทศ
- เป็นที่ปรึกษาด้านการวิจัยแก่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของประเทศ

2.2 นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549)

1) มุ่งเน้นให้นโยบายและแนวทางการวิจัยสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และสามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงและสนับสนุนวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)

2) มุ่งเน้นการวิจัยเฉพาะเรื่องในประเทศไทยมีศักยภาพและเป็นข้อได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน

3) มุ่งเน้นการบริหารการวิจัยและการประเมินผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

4) มุ่งเน้นนโยบายและแนวทางการวิจัยที่เป็นพลวัต สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง

5) มุ่งเน้นชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ (National Research Programs) ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในระยะสั้น

6) มุ่งเน้นการวิจัยประยุกต์ที่ควรทำเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

7) มุ่งเน้นการวิจัยพื้นฐานที่จะสร้างองค์ความรู้เพื่อให้ก้าวทันสังคมโลกที่มุ่งสู่สังคมองค์ความรู้ (knowledge based society)

8) มุ่งกำหนดการสนับสนุนการวิจัยทั้งสามประเภทเป็นสัดส่วนดังนี้คือชุดโครงการวิจัยแห่งชาติต่อการวิจัยประยุกต์ต่อการวิจัยพื้นฐานเป็น 50:20:30

9) มุ่งเน้นการสร้างนักวิจัย เครือข่ายการวิจัย การลงทุนการวิจัย และการสร้างหน่วยงานการวิจัย และระบบการบริหารการวิจัย ในการดำเนินการวิจัยทุกประเภท

10) มุ่งเน้นความร่วมมือมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการใช้ประโยชน์การวิจัย

2.3 หลักเกณฑ์ในการเสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

เพื่อให้การจัดทำค่าของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ตามนโยบายการจัดทำงบประมาณของรัฐบาล สอดรับกับภารกิจตามโครงสร้างส่วนราชการใหม่ และสอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์การจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการ และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2545 ที่ได้มอบหมายให้เตรียมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ พิจารณาเสนอของบประมาณโดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ขอให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น จัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณโดยภาพรวมเกิดการเชื่อมโยง สะท้อนภารกิจรัฐบาลในแต่ละเรื่องสอดคล้องต่อแนวนโยบายรัฐบาล พร้อมทั้งให้การพิจารณากลับกรองงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล คุ่มค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และกำกับดูแลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

2. ขอให้รัฐมนตรีกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนในระยะ 5 ปีข้างหน้า เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ และเป้าหมายการให้บริการประจำปี ร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานในสังกัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 พร้อมมีการจัดลำดับความสำคัญ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

3. ให้กระทรวง และหน่วยงาน

3.1 มีความเคร่งครัดในการพิจารณาบทบาทบทบาทภารกิจที่ดำเนินงานอยู่เดิม เพื่อชะลอ ปรับลด หรือยกเลิกผลผลิตและกิจกรรมที่หมดความจำเป็นไม่คุ้มค่า หรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม และกำหนดบทบาทภารกิจที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ให้ชัดเจน พร้อมจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำวงเงินงบประมาณไปดำเนินการเฉพาะผลผลิตและกิจกรรมที่มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อกลยุทธ์โดยรวมของหน่วยงานและมีส่วนสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง

3.2 พิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยลดต้นทุนการดำเนินงานในส่วนของค่าใช้จ่ายประจำลง เพื่อดำเนินงานเท่าที่มีความจำเป็น และนำงบ

ประมาณที่ประหยัดได้ไปดำเนินการในส่วนของงบลงทุน และยุทธศาสตร์ที่สำคัญของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 พิจารณาตรวจสอบสถานะทางการเงินในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัดเพื่อระดมทรัพยากรที่มีอยู่โดยเฉพาะเงินนอกงบประมาณทุกแหล่ง อาทิเช่น เงินรายได้ของหน่วยงาน โครงการเงินกู้ ฯลฯ มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า และทดแทนเงินงบประมาณรายจ่ายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณรายจ่ายจากภาครัฐแต่เพียงด้านเดียว

3.4 กำกับดูแลการจัดทำงบประมาณปี 2547 โดยยึดหลักการจัดทำงบประมาณฐานศูนย์ และพิจารณายุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2547 พร้อมนำผลการพิจารณาจากข้อ 3.1 – 3.3 มากำหนดเป็นงบประมาณรายจ่ายปี 2547 ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมรายจ่ายตามข้อผูกพัน และรายจ่ายตามกฎหมาย ตามสิทธิ และเงื่อนไขข้อตกลงต่าง ๆ

สำหรับรายจ่ายประจำให้พิจารณาโดยพยายามประหยัดและปรับลดลงให้มากที่สุด และควบคุมไม่ให้ขยายตัวเกินร้อยละ 3.0

สำหรับรายจ่ายลงทุน ให้พิจารณาดำเนินการเฉพาะรายการที่มีผลตอบแทนสูง สามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มและมีผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวมเป็นอันดับแรก โดยในการเสนอขอตั้งงบประมาณจะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถ ความพร้อมที่จะดำเนินการได้ในทันทีที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณประกาศใช้ เช่น รายการครุภัณฑ์ต้องมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ รายการสิ่งก่อสร้างต้องมีการสำรวจออกแบบรายละเอียด พร้อมประมาณราคา กำหนดสถานที่ก่อสร้างให้ชัดเจน รวมทั้งให้มีการจัดทำแผนความต้องการงบลงทุนประกอบการพิจารณาด้วย เป็นต้น

3.5 ให้จัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2550 โดยแสดงภาระงบประมาณที่จะเกิดขึ้น จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลและเป็นกรอบในการตัดสินใจ และการจัดลำดับความสำคัญของรัฐบาลในการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ในการดำเนินการขอให้มีการวิเคราะห์บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ และประหยัด โดย

- ทบทวนนโยบายต่อเนื่องในส่วนของเป้าหมายผลผลิต และประมาณการรายจ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 - 2550 โดยใช้หลักการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน สภาพภาวะเศรษฐกิจ การปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรับแผนตามนโยบายรัฐบาล และการโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- จัดทำนโยบายใหม่ของรัฐบาล โดยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 และสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

4. การจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการจัดสรรที่สอดคล้องกับภารกิจการถ่ายโอนตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาตบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ได้ถ่ายโอนไปแล้ว เพื่อให้สามารถนำงบประมาณดังกล่าวไปจัดสรรให้กับท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

3. ยุทธศาสตร์ของชาติ 5 ด้าน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันได้แถลงนโยบายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โดยนโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 ระบุว่า รัฐบาลปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินการ ดังนี้ คือ

1. กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ
2. จัดทำงบประมาณแผ่นดินที่สะท้อนถึงลักษณะของปัญหา และระยะเวลาในการดำเนินงาน
3. กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ(mission) ตลอดจนการตกลงกับหน่วยราชการที่รับผิดชอบให้ดำเนินงานอย่างได้ผล

ทั้งนี้ รัฐบาลกำหนดวาระแห่งชาติ 4 วาระ คือ

1. การแก้ไขปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้
2. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาทุนทางสังคม(social capital)
4. การพัฒนาที่ยั่งยืน

วาระแห่งชาติ(national agenda)ถูกกำหนดโดยกระบวนการวิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคม และมอบให้หน่วยราชการไปดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ การจัดประชุมเชิงยุทธศาสตร์(workshop) ในแต่ละเรื่อง วาระผ่านการวิเคราะห์ และประมวลเป็นผลสุดท้ายโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้นจึงมีกระบวนการที่สอดรับทางกฎหมายระหว่างการวางแผนยุทธศาสตร์กับการวางแผนงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณของประเทศกับกระบวนการแปรวาระแห่งชาติสู่แผนงานและแผนงบประมาณ โดยมีผู้รับผิดชอบ(เจ้าภาพ) คือ หน่วยงานปฏิบัติชัดเจน ดังนั้น ยุทธศาสตร์การจัดทำงบประมาณของประเทศจึงจัดแบ่งได้เป็น 5 ยุทธศาสตร์ด้วยเหตุผลดังกล่าว

3.1 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก

3.1.1 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2546-2549)

- เสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ โดยให้ภาครัฐเร่งแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง และระบบ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม แบ่งปันและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม แก้ไขปัญหาความยากจน ขจัดการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ยอมรับสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
- ปลุกจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ความจริงใจและความเอื้ออาทรในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีความไว้วางใจกัน อันนำไปสู่ความมั่นคงในการแก้ปัญหาร่วมกัน
- เผยแพร่และส่งเสริมแนวความคิด และระบบการจัดการปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกร่วมของคนในชาติ ในการป้องกันวิถีประชาชนของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เสริมสร้างปัญญา จินตนาการและการเรียนรู้ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม
- ดำเนินการให้ประชาชนมีทักษะในการเผชิญปัญหา และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้านได้อย่างเหมาะสม
- พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเยาวชนให้มีความพร้อมทั้งในด้านฐานความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีคุณธรรมโดยให้ความสำคัญกับบทบาทและการประสานการร่วมมือระหว่างสถาบัน-ครอบครัว การศึกษา ศาสนา และชุมชน ในการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาศักยภาพสมองของเยาวชนเป็นภูมิคุ้มกันให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และให้มีความรู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสมัยใหม่
- สร้างสภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชนในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และการผนีกกำลังของทุกฝ่าย ในการเผชิญวิกฤติ ป้องกัน และเตือนภัยล่วงหน้า รวมทั้งแก้ไขปัญหที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างมีบูรณาการ มีทิศทางที่เป็นเอกภาพ มีดุลยภาพและมีประสิทธิภาพ
- สร้างความเข้มแข็งของคน ชุมชน และสังคม อย่างเป็นเครือข่าย โดยภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และภาควิชาการสนับสนุนให้มีเวทีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ให้เกิดความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การจัดระบบ และการขยายเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดพลังในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา และเป็นภูมิคุ้มกันให้ประชาชนปลอดภัยจากอิทธิพลอำนาจมืด และการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ
- เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายในบริเวณชายแดนให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง รวมทั้งสร้างสภาวะแวดล้อมที่สงบ สันติ และพัฒนาในชุมชนชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน
- ให้ทุกฝ่ายสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจสิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วมกันรวมทั้งให้มีความเชื่อมั่นต่อกลไกตาม

ระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้การเปลี่ยนผ่านทางทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ดำเนินต่อไปได้อย่างสอดคล้องกับสถานะทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง

- ให้ภาครัฐปรับวิถีคิดและวิถีจัดการให้โปร่งใส ตรวจสอบได้และสอดคล้องกับ กติกาใหม่ของสังคม การเคลื่อนตัวและการเติบโตของภาคประชาชน

- จัดการกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง โดยใช้ งานการข่าวเชิงลึกตรวจสอบพฤติกรรมและสาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันและยาเสพติด และมีการ บังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดรวมทั้งการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงผลกระทบต่อผลประโยชน์ ของชาติ โดยการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและยาเสพติดในทุกระดับ

- เสริมสร้างกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพ มีความสมดุล และเป็นธรรมเพื่อให้มีผลต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน และการยก ระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง โดยการเชื่อมโยงที่เหมาะสมระหว่างเศรษฐกิจระดับ ชุมชนกับเศรษฐกิจระดับชาติและสนับสนุนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- จัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจภายในกับภายนอก ให้สามารถ ปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเศรษฐกิจยุคใหม่ มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญ กับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ และเสริมสร้างภาวะผู้นำของไทยในการสร้าง เครือข่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติ เข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคี ของคนไทยในชาติและการพัฒนาประเทศ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงแห่งชาติใน รูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและชุมชนพื้นที่ชายแดน

- จัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ ทันสมัย มีโครงสร้างกำลังกอง ทัพที่เหมาะสมมีความพร้อมและมีขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุก ระดับสถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ

- พัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศด้วยการผนึกกำลังจากทุก ฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้าด้วยกัน อย่างเป็นระบบในการรักษาความสงบ เรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ

- พัฒนาความร่วมมือทางการทหาร และความเข้าใจอันดีกับกองทัพของ ประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มอาเซียนอย่างใกล้ชิดในทุกระดับบนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ ร่วมกัน โดยสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศรวมทั้งสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพในภูมิภาคและของโลกภายใต้กรอบของสหประชาชาติ

- ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายทุกรูปแบบโดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ส่งผลถึงการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุหรือรากเหง้าของปัญหา และจัดการกับขบวนการหรือกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนการก่อการร้าย รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการเผชิญภาวะวิกฤติด้วยการผนึกกำลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และให้มีการประสานแผนและสนธิทรัพยากรของภาครัฐและภาค เอกชน เพื่อให้มีขีดความสามารถในการเผชิญกับภาวะวิกฤติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้ความสัมพันธ์ในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคีและเพิ่มระดับความร่วมมือทางด้านการข่าว การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การจัดตั้งช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รวมทั้งการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้าน เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งสามารถระดมมาใช้ในสถานการณ์ที่จำเป็น
- พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเร่งด่วน และให้มีความรู้เท่ากัน รู้จักเลือกรับและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีมาตรการป้องกันและต่อต้านผลกระทบทางลบ
- ใช้ทรัพยากรดิน น้ำ และป่า ให้เกิดความสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุดรวมทั้งพัฒนาและฟื้นฟูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดแนวทาง และวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ดินและน้ำอย่างจริงจังและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและวิถีชีวิตของประชาชนและใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพทางนิเวศน์ที่ประหยัด และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง
- ให้มีการบริหารจัดการที่มีผลในการพัฒนา ฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะต้นน้ำลำธาร โดยใช้ระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อป้องกันแก้ไขและลดระดับปัญหาอุทกภัย ปัญหาความเสื่อมโทรม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ
- ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน ในการอนุรักษ์ การใช้และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังบนพื้นฐานของความรับผิดชอบ และการมีผลประโยชน์ร่วมกัน
- มุ่งสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความร่วมมือและความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งจัดปัญหาข้อขัดแย้งและความหวาดระแวงให้ยุติลงในระดับท้องถิ่น โดยการพัฒนากลไกในระดับท้องถิ่นและระดับชาติให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาร่วมกัน
- ดำเนินความสัมพันธ์กับนานาชาติอย่างมีเอกภาพ ด้วยการประสานงานของส่วนราชการอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศโดยให้กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติน้อยที่สุด สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ และดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบและมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความสัมพันธ์กับทุกมหาอำนาจ หลีกเลี่ยงการเข้าไปผูกพันกับมหาอำนาจใดอย่างเต็มตัว โดยเลือกโอกาส เวที และประเด็นในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมบนพื้นฐานของผลประโยชน์ของชาติ

- เพิ่มพลังอำนาจต่อรองด้านเศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างประเทศ โดยสร้างความแข็งแกร่งและความร่วมมือในทุกด้านระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มอาเซียน ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก กลุ่มประเทศมุสลิมและแอฟริกา

- จัดการบริหารนโยบายที่เป็นระบบและครบวงจร โดยประสานแนวความคิด วิธีการทำงาน และวิธีจัดการบริหารนโยบายให้มีเอกภาพในทางปฏิบัติ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานนโยบายที่ชัดเจน มีแผนปฏิบัติการ การบูรณาการแผน มีการแบ่งมอบการดำเนินการตามนโยบายที่เหมาะสม มีระบบการสนับสนุนงบประมาณรองรับ และมีการประสานงานติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ

- การดำเนินการทูตเชิงรุก เพิ่มพูนความสัมพันธ์กับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาคเอเชีย ทั้งในระดับทวิภาคีและในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค เพื่อขยายโอกาส เปิดช่องทางการเจรจาระดับสูง เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการผลักดันยุทธศาสตร์ในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการการลงทุน และการท่องเที่ยว และจะนำไปสู่การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้าระหว่างกันในภูมิภาคให้มากที่สุดในการดำเนินการข้างต้นจะเน้นกลยุทธ์ให้ไทยเป็นจุดเชื่อม (Lead and Link) ของประเทศในเอเชีย และเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนา

- ผลักดันกรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue) ต่อไป หลังจากการประชุมครั้งแรกที่ไทยเป็นเจ้าภาพประสบผลสำเร็จ โดยได้รับการตอบสนองอย่างดีจาก 16 ประเทศ ที่เข้าร่วมการประชุม สามารถสร้างเวทีหารือ (Dialogue) ในระดับผู้กำหนดนโยบายของประเทศเอเชีย ในลักษณะทั่วทั้งภูมิภาค (Asia-Wide Dialogue and Cooperation) ตลอดจนสามารถโน้มน้าวให้ประเทศในเอเชียมีแนวคิดในเชิงบวก แสวงหาจุดแข็งและโอกาส เพื่อนำมาผั่นกำลังความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเอเชียโดยรวม

- ดำเนินการทูตเชิงเศรษฐกิจ (Economic Diplomacy) โดยการเจรจาระดับสูง เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnerships) การมี Closer Economic Partnership, Free Trade Area การผลักดัน Niche Market ของไทยในด้านต่าง ๆ การเพิ่มพูนความร่วมมือด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการใช้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มพูนอำนาจต่อรอง และส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทย

- ปรับวิธีคิด โดยให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศต่อประเทศต่าง ๆ (ทวิภาคี) และต่อองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ (พหุภาคี) เพื่อวางกรอบความคิด และเป้าหมายในการดำเนินงานต่างประเทศให้ชัดเจน

- ปรับวิธีการทำงาน จาก inside out เป็น outside in โดยเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศของภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น การจัดตั้งเครือข่ายการค้าและอุตสาหกรรม สำหรับเอกชนไทย

- ดำเนินการทูตเชิงวัฒนธรรมในสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ 80 แห่งทั่วโลก เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.1.3 ยุทธศาสตร์การอำนวยความสะดวก

- การพัฒนาระบบและกระบวนการยุติธรรม โดยการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้วยความเสมอภาค รวดเร็วและเป็นธรรม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพ การปรับโครงสร้าง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านการยุติธรรม การวิจัยพัฒนาระบบกฎหมายและระบบยุติธรรม ส่งเสริมการเผยแพร่ความเข้าใจในกฎหมายสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองในกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

3.1.4 ทิศทางการวิจัยระยะปานกลางของยุทธศาสตร์ความมั่นคงชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 2 ทิศทางวิจัย ยุทธศาสตร์ความมั่นคง การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก

ทิศทางยุทธศาสตร์ความมั่นคง การต่างประเทศ และระบบยุติธรรม	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> • สร้างสภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชนในการฉันทกกำลังสำหรับการเผชิญวิกฤติ ป้องกัน และเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับปัญหาความมั่นคงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต 	<ul style="list-style-type: none"> • ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังการระบาดครั้งใหม่ของโรคซาร์สและเชื้อไวรัสใหม่ • วิจัยระดับความขัดแย้งของไทย-พม่า ไทย-กัมพูชา และ ไทย-ลาว • การบริหารการเดินเรือในแม่น้ำโขง • แนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศ • การศึกษาเศรษฐกิจนอกกฎหมาย(หวย บ่อน ช้อง) • การบริหารการค้าตามแนวชายแดนของประเทศ • รูปแบบการบริหารเมืองหน้าด่านของประเทศ

ทิศทางยุทธศาสตร์ความมั่นคง การต่างประเทศ และระบบยุติธรรม	ทิศทางการวิจัย
	<ul style="list-style-type: none"> • ระบบการบริหารที่เหมาะสมสำหรับ 3 จังหวัดชาย

	แดนภาคใต้
<ul style="list-style-type: none"> นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> วิธีบำบัดผู้ติดยาเสพติดโดยใช้กำลังพลและสถานที่ของกองทัพ เช่น โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เป็นต้น แผนป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ
<ul style="list-style-type: none"> จัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ ทันสมัยและมีขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับสถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาแผนป้องกันวินาศภัยแห่งชาติ การศึกษาแผนวินาศภัยของสหรัฐฯ สหภาพยุโรป(EU) จีน ไต้หวัน แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารเพื่อทดแทนการนำเข้าและการบำรุงรักษายุทธโศปกรณ์ทางทหารอย่างมีประสิทธิภาพ
<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาประเทศในการป้องกันการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ขั้นตอนการดำเนินการของสหรัฐฯ ต่อประเทศผู้ก่อการร้ายและผลกระทบต่อไทย(กรณีเร่งด่วน เกาหลีเหนือและอิหร่าน) อิทธิพลความคิดภายนอกต่อสถานการณ์ 3จังหวัดชายแดนภาคใต้
<ul style="list-style-type: none"> กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมความร่วมมือเอเชีย(Asia Cooperation Dialogue:ACD) ตลอดจนดำเนินการทูตเชิงรุกในระดับทวิภาคีและพหุภาคี 	<ul style="list-style-type: none"> ฐานข้อมูลระดับมณฑลของประเทศจีน ฐานข้อมูลระดับรัฐ(states)ของประเทศอินเดีย ฐานข้อมูลกลุ่มประเทศASEANและกลุ่มประเทศตะวันออกไกลเช่น เกาหลี ญี่ปุ่น ฐานข้อมูลกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป(EU)
<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ระบบยุติธรรมแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศและเชื่อมโยงกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาส่วยของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมราชทัณฑ์ ปัญหาการไม่มีเงินชำระค่าปรับของผู้กระทำผิดที่ยากจน ปัญหาผู้ต้องขังล้นคุก ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคลที่มีฐานะดีกับบุคคลที่มีฐานะยากจน เป็นต้น

3.2 ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ประเด็นท้าทาย

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลกทำให้การทำนายของภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรของประเทศที่เผชิญในการแข่งขันในเวทีโลกนั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปจากแต่ก่อน กล่าวคือ การแข่งขันทางด้านราคาเริ่มลดลง แต่หันมาแข่งขันทางการพัฒนาการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ามากขึ้น และการอาศัยความได้เปรียบของการแข่งขันในด้านการผลิต เปลี่ยนจากด้านแรงงานราคาถูกมาสู่การแข่งขันทางด้านฝีมือและความรู้ (Knowledge) รูปแบบของการกีดกันทางการค้าที่เคยใช้มาตรการด้านภาษีศุลกากรและปริมาณ เปลี่ยนมาสู่รูปแบบการกีดกันทางด้านคุณภาพ มาตรฐาน และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การรับรู้ข่าวสาร รสนิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ที่ระยะเวลาสั้นลงกว่าแต่ก่อน รวมทั้ง การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนที่ทำให้โอกาสของจีนมาเป็นคู่แข่งทางการค้าและการลงทุนของไทยมากกว่าแต่ก่อน

ทั้งนี้ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรของไทยสามารถคงศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกได้ จำเป็นที่จะต้องมีการปรับยุทธศาสตร์ในภาพรวมของภาคอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงรูปแบบและแนวคิดที่แตกต่างจากที่ผ่านมา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันอุตสาหกรรม

กรอบแนวคิด

1. ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในเวทีโลก ภายใต้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วนั้น จะเน้นความสำคัญ และทิศทางในการที่จะสร้างให้อุตสาหกรรมของประเทศมีความแตกต่าง (Differentiation) และเน้นการพัฒนาการผลิตในเชิง Mass Customization มากกว่า Mass Production เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาของวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ที่มีระยะเวลาสั้นลง ดังนั้น ต้องมีการกำหนดตำแหน่ง (Position) ของอุตสาหกรรมในตลาดโลกให้ชัดเจน ควบคู่กับการคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ (Demand Driven) โดยการพัฒนาความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า (Customer Responsiveness) และส่งมอบสินค้าอย่างตรงเวลาและรวดเร็ว เพื่อให้สามารถสร้างความได้เปรียบทางด้าน Economics of Speed

2. การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันที่ จะเน้นการเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางด้านความรู้ (Knowledge-based) จำเป็นต้องมีการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรม (Innovation) การสร้างพื้นฐานของการวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะทางด้านคุณภาพ และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์

การจัดกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรมไทยที่สำคัญ แบ่งตามความสามารถในการแข่งขันและความเป็นที่สนใจของอุตสาหกรรมนั้น ๆ ออกได้เป็น 3 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ

1. กลุ่ม Global Industry : เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศสูง ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์

2. กลุ่ม Regional and Domestic Industry : เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศในระดับปานกลาง ตลาดส่วนใหญ่เป็นตลาดในประเทศและภูมิภาคประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร กลุ่มอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และกลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิกและแก้ว

3. กลุ่ม Basic and Strategic Industry : เป็นอุตสาหกรรมที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมพื้นฐาน ได้แก่ ปิโตรเคมี เหล็กและเหล็กกล้า และกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักร

3.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม จะแยกเป็นยุทธศาสตร์ทางด้านการค้าระหว่างประเทศ และยุทธศาสตร์สำคัญที่มีทั้งยุทธศาสตร์ร่วม (Common Strategies) และบางส่วนเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะ (Customized Strategies) สำหรับแต่ละอุตสาหกรรมสรุปได้ดังนี้

กลุ่มอุตสาหกรรม	ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ
Globalization Industry	FREE	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนามาตรฐานและคุณภาพ - การพัฒนาการออกแบบ - การสร้าง Brand Name - การพัฒนาและวิจัย (R&D) - การพัฒนาความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรม - การพัฒนาด้านวัตถุดิบ
Regional and Domestic Industry	FAIR	<ul style="list-style-type: none"> - การปรับปรุงวัตถุดิบ - การพัฒนาการออกแบบ - การพัฒนาผู้ประกอบการ - การสร้างเครือข่ายในการตลาด - การสร้างผู้ประกอบการใหม่ - การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์
Basic and Strategic Industry	MANAGE	<ul style="list-style-type: none"> - การฟื้นฟูกิจการ - การเร่งการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม - การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต

3.2.3 ยุทธศาสตร์การแข่งขันสินค้าเกษตร

- ต้องเน้นให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพในด้านความปลอดภัยในการบริโภค เช่น เรื่องสารตกค้าง รวมทั้งในด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ เช่น ปราศจากศัตรูพืช-สัตว์ ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาโดยการตัดต่อพันธุกรรม เป็นต้น

- การจัดระบบการพัฒนาและควบคุมคุณภาพจากไร่จนถึงโต๊ะอาหาร เพื่อให้ผู้นำและผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพสินค้าไทย

- การยกระดับความสามารถในการตรวจสอบ และรับรองคุณภาพในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการที่จะใช้ในการตรวจสอบ ทั้งในระดับไร่และในด้านการแปรรูป

- กระจายและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น สร้างชื่อเสียงของผลิตภัณฑ์ (Brand Name) รวมทั้งพัฒนาในด้านการบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของลูกค้า

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสินค้า ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์พื้นฐานที่พยายามทำกันมาโดยตลอด โดยเน้นการกำหนดเป็นเขตเกษตรเศรษฐกิจหรือเป็นเขตการผลิตเพื่อการส่งออก

- การกำหนดนโยบายในเรื่อง GMO ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการวิจัย GMO เพื่อการผลิต ถึงแม้ไทยจะมีนโยบายไม่ผลิตสินค้า GMO แต่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิจัยเพื่อมิให้ล้าหลังในทางวิชาการ อันจะมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขัน หากในอนาคตสังคมโลกไม่มีการต่อต้านเรื่อง GMO อีกต่อไป ประสิทธิภาพในการผลิตจะกลายเป็นปัญหาสำคัญทันทีหากไม่มีวิชาการด้าน GMO ไว้

3.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ (New Product Development)

นอกจากการปรับปรุงสินค้าดั้งเดิมที่มีอยู่ จำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อกระจายการส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้แก่

- สินค้าประเภทอุตสาหกรรมจากป่าไม้และสัตว์ป่า ซึ่งไทยมีป่าร้อนชื้นที่อุดมไปด้วยสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ควรที่จะพัฒนามาใช้ประโยชน์ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อมและดำเนินการไปตามหลักสากลที่ปฏิบัติกัน

- สินค้าที่ปลอดจากสารพิษและสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดว่าเป็นกลุ่มสินค้าที่มีอนาคตที่ผู้บริโภคมักจะยอมลงทุนซื้อในราคาสูง ดังนั้น หากสามารถผลิตได้ตามคุณภาพที่กำหนด ก็จะมีโอกาสในการส่งออกและนำเงินตราเข้าประเทศได้เป็นอย่างดี

- สินค้าประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ ความนิยมเริ่มมีมากขึ้นอย่างชัดเจน จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้

- กิจกรรมท่องเที่ยวเกษตรและการท่องเที่ยวธรรมชาติ นับวันจะเป็นที่นิยมมากขึ้นเป็นลำดับ สมควรที่จะได้กำหนดแนวทางและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ให้กว้างขวางขึ้น

3.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการที่เชื่อมโยงกับการเพิ่มยอดขายสินค้าอื่น

เช่น ร้านอาหารไทย หากได้รับการสนับสนุนให้มีความนิยมแพร่หลายยิ่งขึ้น ก็จะเป็นช่องทางในการเพิ่มการนำเข้าสินค้าไทย ทั้งที่เป็นวัตถุดิบสำหรับอาหารไทย และที่มีโอกาสเป็นสินค้าต่อเนื่อง เช่น ไวน์ไทย หัตถกรรมต่าง ๆ ที่นำไปเผยแพร่และจำหน่ายในร้านอาหารไทย

3.2.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม

เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนมีโอกาสเพิ่มมูลค่าและรายได้ในภาคเกษตรมากขึ้น แทนที่จะผลิตและขายแต่วัตถุดิบเท่านั้น นอกจากนั้น ชุมชนยังจะเป็นฐานการผลิตและการตลาดที่กระจายไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ และช่วยสนับสนุนให้เป็นฐานการผลิตที่ยั่งยืนต่อไป รัฐบาลจึงควรสนับสนุน

- ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในสาขาต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งด้านเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม

- สร้างโอกาสในการประกอบการให้องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในระดับท้องถิ่น โดยเพิ่มและสนับสนุนการลงทุน ทั้งการก่อสร้างการดำเนินการแล้วจึงถ่ายโอน (Built Operate and Transfer) ตลอดจนการสร้างและสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

3.2.7 ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา

เป็นยุทธศาสตร์ที่จะเป็นพื้นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน หากปราศจากเทคโนโลยีที่เหมาะสมแล้ว ประสิทธิภาพและคุณภาพของการผลิตสินค้าย่อมด้อยกว่าของประเทศอื่น ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจังดังนี้

- สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต โดยสนับสนุนให้ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังไม่ได้รับความสนใจมาก่อน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
- สนับสนุนและคุ้มครองงานวิจัย ตลอดจนดูแลความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นต้นทุนในการกระจายการผลิตสินค้าชนิดใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง
- ปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐในเรื่องงานวิจัย โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมวิจัยกับภาครัฐ และควรทบทวนในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยด้วย
- การพัฒนาบุคลากร ยังคงถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.2.8 ทิศทางการวิจัยการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

จากรายละเอียดแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทิศทางการวิจัยที่สนับสนุนและสร้างความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จะถูกกำหนดโดย

1. ภูมิทัศน์ธุรกิจและอุตสาหกรรมของโลก
2. การกำหนดทิศทางของรัฐ และกระทรวงที่รับผิดชอบ

ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภูมิทัศน์ธุรกิจและอุตสาหกรรมของโลก ทำให้ประเด็นการวิจัยเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

ตารางที่ 4 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

เดิม	ใหม่
การแข่งขันที่อาศัยขนาด (scale based Competition)	การแข่งขันที่อาศัยความเร็ว (speed based competition)
ทรัพย์สินที่จับต้องได้(tangible assets)	ทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้(intangible assets)
ทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของคนเดียว (owning assets)	การครอบครองทรัพย์สินในลักษณะกลุ่มหรือเครือข่าย
พึ่งพิงทุน ที่ดิน แรงงาน (capital based)	พึ่งพิงความคิดสร้างสรรค์ ประดิษฐ์กรรมใหม่ (creative based)
อยู่บนพื้นฐานการผลิต (production based)	อยู่บนพื้นฐานการบริโภค (consumption based)
ลดต้นทุนการผลิต (comparative advantage)	แนวคิดความสามารถในการแข่งขัน (competitive advantage)
ผลิตเพิ่ม รายได้เพิ่ม (investment driven)	การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า (value chain)

3.2.9 ทิศทางการวิจัยระยะปานกลางของยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ตารางที่ 5 ทิศทางวิจัย ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ทิศทางยุทธศาสตร์การแข่งขัน	ทิศทางการวิจัย
สร้างผลิตภัณฑ์ บริการที่แข่งขันได้ (differentiation focused group)	วิธีสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันได้ (household products research)
สนองตอบความต้องการของผู้บริโภค (mass customization)	เพิ่มงานวิจัยการตลาด (market research)
สร้างคุณภาพมาตรฐานสินค้าสู่ระบบสากล	การวิจัยมาตรฐานสินค้าไทยเมื่อเทียบกับความต้องการของชาวต่างประเทศ
สร้างความรวดเร็วในการผลิตและส่งมอบ	การวิจัยโทรคมนาคม การขนส่งทางอากาศทางเรือ การอำนวยความสะดวกทางการค้า (trade facilitations) ระบบการสนับสนุน (logistics)

ทิศทางการยุทธศาสตร์การแข่งขัน	ทิศทางการวิจัย
สินค้าภูมิปัญญาไทยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศ	สินค้าชุมชน ภูมิปัญญาไทย ฐานความรู้ไทย นวัตกรรมใหม่ การศึกษาตลาด
มาตรการตอบโต้การปกป้องตลาดของคู่ค้า	การวิจัยเชิงข่าวกรองระหว่างประเทศ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น
การสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศ (Free Trade Area:FTA) และความร่วมมือหุ้นส่วนยุทธศาสตร์(Closed Economic Partnerships:CEP)	การวิจัยผลกระทบของ FTA CEP และ การวิจัยเชิงข่าวกรองเพื่อเจรจาต่อรอง

3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต

3.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต

- การจัดทำแผนแม่บทนโยบายประชากร รักษาโครงสร้างประชากรของประเทศให้เหมาะสม พัฒนาคุณภาพพื้นฐานของประชากรให้มือนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี และมีสถาบันครอบครัวเป็นฐานหลักในการปูพื้นฐานชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- การปฏิรูประบบสุขภาพ สถานะทางสุขภาพของคนไทยประมาณ 59.4 ล้านคนหรือร้อยละ 95.7 มีหลักประกันด้านสุขภาพ
- กำหนดให้มีศูนย์สุขภาพชุมชน (Primary Care Unit) ที่สถานีอนามัยจำนวน 4,166 แห่ง เพื่อเป็นหน่วยให้บริการสุขภาพพื้นฐานที่เชื่อมประสานกับเครือข่ายสถานพยาบาลในโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และเป็นศูนย์ประสานเครือข่ายอาสาสมัคร สาธารณสุข ตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- รมรณรงค์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพคนทำงาน โดยกำหนดเป็นนโยบายให้สถานที่ทำงานทุกประเภท จัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสมและปลอดภัย พร้อมทั้งมีการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ เช่น การตรวจสภาพแวดล้อมและสุขภาพคนงานในสถานประกอบการ การตรวจเลือดเกษตรกรที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้สารกำจัดศัตรูพืช
- การสร้างหลักประกันสุขภาพ ดำเนินการให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงระบบประกันสุขภาพ ถึงร้อยละ 95.7 ของประชากรทั้งประเทศ โดยผ่านระบบการประกันสุขภาพใน 3 รูปแบบ ได้แก่ สวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ การประกันสุขภาพในกองทุนประกันสังคม และนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค

- การพัฒนามาตรฐานคุณภาพบริการสาธารณสุข ใช้กรอบของระบบคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาล (Hospital Accreditation) และการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน (ISO) ในการดำเนินการพัฒนาระบบบริการพยาบาลที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

- การพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก จัดตั้งเครือข่ายแพทย์พื้นบ้านทั้ง 4 ภาค จำนวน 2,500 คน และจัดตั้งเครือข่ายพัฒนาการแพทย์พื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น พัฒนาสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐานรวม 6 ชนิด ได้แก่ กวาวเครือขาว หญ้าหวาน ชมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร ชุมเห็ดเทศ และได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

- การปฏิบัติการผลิตครูและพัฒนาครู มีการจัดทำนโยบายการปฏิบัติการและบุคลากรทางการศึกษา และมียุทธศาสตร์การดำเนินงานระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูแนวใหม่ระดับปริญญาตรี 5 ปีโดยมีโครงสร้างเงินเดือนเฉพาะวิชาชีพครู มีทุนการศึกษาเพื่อจูงใจให้คนดี คนเก่ง มาเป็นครูและประกันการมีงานทำเพื่อให้การผลิตครูตรงกับความต้องการ

- การจัดการเรียนการสอนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้ด้วยความสุข โดยการพัฒนาครูแกนนำปฏิบัติการเรียนรู้ และครูเครือข่าย ทำให้มีครูที่สามารถเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งประเทศไม่น้อยกว่า 160,000 คน ซึ่งครูกลุ่มนี้จะเป็นวิทยากรในการอบรมครูประจำการให้กว้างขวางและรวดเร็วขึ้นโดยใช้กรณีศึกษาที่ได้ใช้พัฒนาครูเครือข่าย

- ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนนอกร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 2,175 แห่ง ในชั้นป.1 ป.4 ม.1 และ ม.4 หลักสูตรนี้เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี ใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและพึ่งตนเองได้ มุ่งการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในชุมชนและการเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย สามารถใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ มีการวัดผลตามสภาพจริงโดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดระบบการวัดและประเมินผลเอง นอกจากนั้น เพื่อประกันโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กตามศักยภาพ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้พิการให้ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และมีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ใน 2 แนวทาง คือ จัดเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง เช่น โรงเรียนมหิตลิวทยานุสรณ์ โรงเรียนกีฬา และโรงเรียนมัธยมสังคีต เป็นต้น และการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ที่จะสามารถรองรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้จำนวนมากและหลากหลายสาขา

- การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยมีห้องสมุดประชาชน 386 แห่ง ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยจัดทำสื่อและองค์ความรู้ด้านอาชีพเผยแพร่ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ไม่น้อยกว่า 100 เรื่อง และมีเครือข่ายเพื่อการจัดการศึกษาตามอัยาศัยในทุกระดับมีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถาน และอุทยานประวัติศาสตร์

- การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และการเสริมสร้าง พื้นฐานความคิดตามหลักวิทยาศาสตร์ โดยสนับสนุนทุนการศึกษาตามโครงการผลิตครูวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การอบรมครูแกนนำในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และพัฒนาวิทยากร เพื่อเผยแพร่ความรู้หลักสูตรดังกล่าวนี้แล้ว ยังมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี การออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และพัฒนาสื่อ หนังสือเรียน คู่มือครู รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใน 5 ด้าน คือ มาตรฐานครู มาตรฐานสื่อสิ่งพิมพ์ มาตรฐานห้องปฏิบัติการและเผยแพร่เป็นการนำร่อง ให้กับโรงเรียนแกนนำของ สสวท.

- เสริมสร้างความพร้อมสถาบันการศึกษาและฝึกอบรม เพื่อสนับสนุนบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค โดยการพัฒนาความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาไทยและการเปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization – Regionalization) ยกระดับสมรรถนะของมหาวิทยาลัย/สถาบันให้มีมาตรฐานสากลทั้งในเชิงวิชาการและการบริหาร ให้มีบทบาททางวิชาการในเวทีนานาชาติ ให้มีโลกทัศน์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สามารถจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรที่มีคุณภาพให้นักศึกษาจากต่างประเทศได้

- การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง มุ่งให้ความสำคัญกับสมรรถนะทางอาชีพโดยบูรณาการความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริง และยังได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการผลิตกำลังคนให้เอื้อต่อการสร้างผู้ประกอบการ (Entrepreneur) รายใหม่ พร้อมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการรายเก่า เพื่อสร้างงานและกระตุ้นความต้องการจ้างแรงงานด้านต่าง ๆ และทั้งช่วยรองรับผู้จบการศึกษาที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดจะจัดเป็นโครงการพิเศษร่วมกับภาคเอกชนในการคัดนักศึกษาศึกษาปีที่สุดท้ายที่มีศักยภาพมาฝึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการและความรู้ด้านการบริหารจัดการ การตลาด การเงิน การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมทั้งหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน

- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการ โดยสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดกรมอาชีวศึกษามีการจัดการศึกษาแบบระบบทวิภาคีอย่างน้อย 1 โครงการ และในปีการศึกษา 2545 มีสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมจำนวน 271 แห่ง และสถานประกอบการจำนวน 4,596 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในการริเริ่มมาตรการสำคัญร่วมกับภาคการผลิตโดยการพัฒนาาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Thai Vocational Qualification) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินสมรรถนะของการปฏิบัติงานได้จริงตามวิชาชีพ ที่นำไปสู่การพัฒนาาระบบสหกิจศึกษาและหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Demand driven) และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

- การให้ทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ สนับสนุนให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สำเร็จปริญญาเอกแล้วอย่างน้อย 5 ปี ได้ทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง สามารถนำผลงานวิจัยออกเผยแพร่สู่สาธารณะและถ่ายทอดให้นักศึกษา
- การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างครบวงจร โดยการนำความรู้และเทคโนโลยีที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาออกไปเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ประชาชนเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและศักยภาพการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม จากกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจ เพื่อผลลัพธ์ที่เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ในด้านการเกษตรกรรมของตนเองและส่งเสริมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับฝ่ายวิชาการโดยเกษตรกรเป็นนักวิจัยร่วม
- การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและดัชนีชี้วัด การดำเนินงาน เน้นการจัดทำทะเบียนคนหางานที่ประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ และการจัดทำทะเบียนแรงงานไทยที่กลับจากต่างประเทศ และเตรียมการจัดทำทะเบียนกำลังแรงงานและอาชีพ
- การดูแลและพัฒนาด้านแรงงานหญิงและเด็ก โดยจัดให้มีอาสาสมัครแรงงานประจำหมู่บ้านเพื่อสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม การอบรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เพื่อรณรงค์เผยแพร่ความรู้ให้แก่เด็กในสถานประกอบการ ประชาชนในชุมชน หมู่บ้านทั้ง 75 จังหวัด มีการส่งแรงงานเด็กเข้ารับการศึกษาสายสามัญ มีการสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างโดยให้นายจ้างใช้สถานประกอบการเป็นสถานศึกษา โดยจะต้องส่งเสริมให้นายจ้างตระหนักถึงการเพิ่มเติมความรู้และทักษะในกระบวนการผลิตของลูกจ้างมากขึ้น เพื่อให้สถานประกอบการนั้น ๆ สามารถเพิ่มผลผลิตการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- สนับสนุนให้ลูกจ้างมาประกันตนกับกองทุนประกันสังคม โดยมีการขยายความคุ้มครองไปยังสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป โดยยกเว้นใน 2 กรณี คือ ลูกจ้างของนายจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งงานที่ลูกจ้างทำนั้นมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย และลูกจ้างของนายจ้างซึ่งประกอบการค้าเร่หรือแผงลอย ซึ่งเริ่มดำเนินการขึ้นทะเบียนประกันสังคมตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545 ทำให้มีผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นดังกล่าว และมีแนวโน้มจะขยายความคุ้มครองการประกันสังคมกรณีว่างงานด้วย
- ยุทธศาสตร์การปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกันยาเสพติด ให้ความรู้ด้วยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเน้นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย อบรมวิทยากร กระบวนการ จำนวน สนับสนุนกิจกรรมสถานกีฬาต้านยาเสพติด และเสริมสร้างหมู่บ้าน-ชุมชนเข้มแข็ง(ยั่งยืน) และควบคุมพื้นที่แหล่งอบายมุข แหล่งเร่ร่อน และสถานบริการต่าง ๆ รวมทั้งหอพักนักศึกษาอย่างเข้มงวดและสม่ำเสมอ

- ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและสารเคมีเพื่อทำสงครามกับยาเสพติด ดำเนินการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด สกัดกั้นสารตั้งต้นตัวยาที่ใช้ทดแทนในการผลิตและอุปกรณ์ในการผลิตยาเสพติด

- ยุทธศาสตร์การบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ ได้บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในทุกรูปแบบ ทั้งคนไข้ในระบบโรงพยาบาล กายจิตสังคมบำบัด ค่ายทหาร/ตำรวจ และค่ายชุมชน/วัด รวมทั้งเร่งเตรียมการรองรับการบังคับบำบัด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูฯ ใน 46 จังหวัด

- ยุทธศาสตร์การข่าว การอำนวยการและการประสานงานด้านสงคราม ยาเสพติด ได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมด้านการข่าวยาเสพติด และมีการพัฒนางานการข่าวให้เป็นระบบควบคู่กับการกำหนดนโยบายและจัดตั้งสำนักงานอำนวยการแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะ ยาเสพติด มีการบูรณาการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดทำแผน งบประมาณไม่ให้อำนาจรวมถึงได้ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดให้กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ

- ยุทธศาสตร์การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย 7 ฉบับ และพิจารณากร่างกฎหมายใหม่แล้ว 5 ฉบับ และอยู่ระหว่างการกร่างอีกหลายฉบับ รวมทั้งปรับปรุงระเบียบและการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการปราบปรามและดำเนินการทางกฎหมาย ซึ่งทำให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม

3.3.2 ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคาญเงิน

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคาญเงิน ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ

- 1) การส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจมหภาคให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาคาญเงิน โดยส่งเสริมนโยบายที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สมดุลและมีคุณภาพเพียงพอต่อการสร้างงานและรายได้ที่สนับสนุนการลดความยากจนโดยการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจที่คนจนส่วนใหญ่พึ่งพิง เช่น ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตร และการก่อสร้างเป็นต้น การกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อในระดับต่ำอย่างเหมาะสมที่จะเอื้อต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ การขยายฐานภาษีและจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีภาระภาษีน้อยที่สุดสำหรับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะการปรับปรุงภาษีเกี่ยวกับที่ดินเพื่อกระจายการถือครองและใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และการเร่งรัดปรับปรุงกฎหมายเพื่อคุ้มครองธุรกิจรายย่อย การผลักดันการยกกร่างกฎหมายภาษีทรัพย์สินและมรดกโดยกำหนดการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ภาคเกษตรกรและคนจนจากผลกระทบของการเปิดเสรี รวมทั้งส่งเสริมการสร้างความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาคาญเงินและสร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่คนจน

- 2) การเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจน มีแนวทางสำคัญได้แก่

- การพัฒนาศักยภาพของคนจนในชนบท มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนจน เช่น พัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น

ถิ่นและวิทยาการสมัยใหม่ให้กับคนจนในระดับชุมชน และสนับสนุนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของคนจนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์ปัญหาและเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้องมีเหตุผล เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ และการเปิดเวทีประชาคมท้องถิ่น เป็นต้น การยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและทักษะฝีมือแรงงานให้กับคนจน รวมทั้งมุ่งเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ การระดมเงินออมในชุมชน และการเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจชุมชนกับบริษัทธุรกิจ ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพโดยการสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนจนปรับเปลี่ยนการผลิตจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาทำเกษตรแบบยั่งยืน การปรับทิศทางการผลิตของเกษตรกรในการทำเกษตรใหม่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชนบท การส่งเสริมและสนับสนุนระบบตลาดทั้งตลาดท้องถิ่นและตลาดกลางให้เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร และการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้คนในชนบท

- การพัฒนาศักยภาพของคนจนในเมือง โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้โดยส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มธุรกิจชุมชน สนับสนุนแหล่งเงินทุนที่ให้บริการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ การเปลี่ยนชุมชนแออัดให้เป็นแหล่งผลิตของชุมชน ตลอดจนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดและคนจนในเมืองอื่น ๆ ให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและได้รับบริการพื้นฐาน บริการสังคมที่จำเป็นจากรัฐบาลอย่างทั่วถึง

- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยเน้นส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ให้มีการรับรองสถานะอย่างถูกต้องเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย และพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อเป็นแกนกลางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาได้อย่างครบวงจรและประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชนและประชาสังคมทุกระดับมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรประชาสังคมได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในกระบวนการตัดสินใจด้านนโยบายของรัฐ

3) การพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมและผู้ด้อยโอกาส มีแนวทางที่สำคัญได้แก่

- การพัฒนาระบบบริการให้เข้าถึงคนจนและผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะการกระจายบริการการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพให้เข้าถึงกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกลและทุรกันดาร และพัฒนาระบบการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพให้มีความหลากหลายมีทางเลือกเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนจน จัดระบบการศึกษาการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับระดับและลักษณะของความพิการหรือทุพพลภาพ และปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนาฝีมือแรงงานให้เอื้อต่อกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาของสังคมไทยให้เอื้อประโยชน์ต่อการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของประชาชน โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับกลุ่มเป้าหมายคนจน ผู้

สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง และคนพิการ ตลอดจนเร่งรัดการดำเนินโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยติดตามและประเมินผลโครงการนำร่องและขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานโครงการฯให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

- การจัดสวัสดิการสังคมให้มีความสอดคล้องกับปัญหาของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการโดยชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือเฉพาะหน้าแก่สมาชิกของชุมชนโดยเฉพาะคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในรูปแบบต่างๆ ปรับปรุงกองทุนหมุนเวียนที่มีอยู่ให้มีเอกภาพและมั่นคงเพื่อสามารถช่วยเหลือคนยากจนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เร่งรัดการจัดตั้งกองทุนประกันการว่างงานเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับผู้ว่างงานรวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงและประสานการดำเนินงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน ในการจัดสวัสดิการสังคมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในระดับชุมชนให้มีมาตรฐานด้านคุณภาพมีความครบถ้วนสมบูรณ์และทันสมัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายยากจนและคนยากจน รวมทั้งพัฒนาเครื่องชี้วัดความยากจนในระดับชุมชนได้

- การเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักประกันทางสังคมแก่ประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมและดูแลกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การประกันสุขภาพโดยสมัครใจและโดยการบังคับ การส่งเสริมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อให้มีการประกันตนสำหรับกลุ่มต่างๆ พิจารณากำหนดมาตรการลดหย่อนทางภาษีเงินได้แก่ครอบครัวที่ดูแลผู้ด้อยโอกาสในครอบครัว เป็นต้น

4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อการลงทุน ควรเป็นการจัดการทรัพยากรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยมุ่งเน้นการจัดหาแหล่งที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรที่ยากจน เช่น การเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่ยากจน การนำที่ดินที่รกร้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์ เป็นต้น เร่งพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทานเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งประกอบอาชีพประมงให้กับคนจน ส่งเสริมการจัดทำแนวเขตการใช้ทรัพยากรและระบบผังเมืองโดยกำหนดเขตการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรสิ่งแวดล้อม เพื่อนำทรัพยากรจากผู้ได้รับประโยชน์มาใช้ประโยชน์สำหรับคนส่วนใหญ่ที่ยากจน เร่งรัดการจัดตั้งกลไกแก้ไขปัญหาคอขวดจากการแย่งชิงทรัพยากร เช่น การมีเวทีเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การเร่งรัดให้มีสถาบันท้องถิ่นหรือคณะผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นทำหน้าที่แก้ไขปัญหาในท้องถิ่น ตลอดจนปรับปรุงและยกร่างกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ร.บ. ทรัพยากรประมง และพ.ร.บ. ป่าชุมชน เป็นต้น

5) การปรับปรุงบริหารภาครัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน มีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่

- การปรับปรุงกระบวนการทัศน์และบทบาทของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนให้เกิดประสิทธิภาพโดยหน่วยงานส่วนกลางปรับบทบาทจากการสั่งการ กำกับ ควบคุม มาเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น และการให้การสนับสนุนหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ได้ทำงานเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชนมากขึ้น มีการกระจายความรับผิดชอบ การบริหารจัดการ การตัดสินใจ และการกระจายงบประมาณให้ส่วนท้องถิ่นดำเนินการเองมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่น ประชาชน ชุมชน และประชาคมทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างสอดคล้องตามสภาพปัญหาแต่ละพื้นที่และเอื้อต่อกลุ่มเป้าหมายยากจนในระดับต่าง ๆ อย่างแท้จริง หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ปรับบทบาทจากผู้ดำเนินการพัฒนาเองมาเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุน ร่วมคิด ร่วมทำ และพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับภาคีการพัฒนาทุกฝ่าย เน้นกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาคีการพัฒนาทุกฝ่ายในการจัดทำแผนชุมชนที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ และประสานการปฏิบัติงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความยากจนตามแผนชุมชนรวมทั้งประสานความร่วมมือในการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันโดยยึดภารกิจ พื้นที่ การมีส่วนร่วม เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน สำหรับภาคประชาชนและชุมชนต้องมีการริเริ่มดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยเน้นการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือเกื้อกูลแก่คนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน โดยภาครัฐให้การสนับสนุนในการเตรียมความพร้อมของชุมชน เช่น การจัดเวทีชาวบ้านเพื่อเป็นการเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่การได้ข้อสรุปที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน

- การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการในการแก้ไขปัญหาความยากจน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องบูรณาการอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านแผนงาน แผนเงิน และแผนคน โดยจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาความยากจน จัดทำแผนงาน/โครงการในลักษณะบูรณาการที่ประสานระหว่างหน่วยงาน มีการจัดลำดับความสำคัญ และมีเครื่องมือชี้วัดประสิทธิผลที่คนจนจะได้รับอย่างชัดเจน ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting) โดยระบบการจัดทำงบประมาณจะต้องสะท้อนนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างชัดเจน เน้นการพิจารณาเป้าหมายผลผลิตมากกว่าปัจจัยการผลิต และเพิ่มบทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมทั้งมีกระบวนการในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า โดยการจัดสรรงบประมาณมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในพื้นที่เป้าหมายที่มีความหนาแน่นของปัญหาความยากจนและในกลุ่มเป้าหมายที่มีฐานะยากจนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนสร้างและพัฒนากลไกการติดตามประเมินประสิทธิผลและประสิทธิผลการบริหารจัดการของราชการที่

เป็นรูปธรรม โดยมีการกำหนดเครื่องชี้วัดความยากจนและกลุ่มเป้าหมายคนจนอย่างชัดเจน ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับความยากจนให้มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ทันสมัยเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตัวชี้วัด การวางแผน และการจัดสรรงบประมาณไปสู่กลุ่มเป้าหมายคนจนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 6 ทิศทางวิจัย การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต

ทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับ คุณภาพชีวิต	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบประกันสุขภาพให้บรรลุเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินของสถานพยาบาลและภาระทางการคลังของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบฐานข้อมูลของผู้เข้ารับบริการในระบบประกันสุขภาพที่ครบถ้วนและทันสมัยเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและลดการใช้สิทธิซ้ำซ้อน ประเมินผลโครงการในระบบประกันสุขภาพเช่นโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค แนวทางพัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพและลดปัญหาทางการเงินของสถานพยาบาลและภาระทางการคลังของรัฐ
<ul style="list-style-type: none"> เร่งรัดการปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศรวมทั้งเป็นฐานสำคัญให้ประเทศไทยแข่งขันในเวทีโลก 	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มจำนวนบัณฑิตทางสายวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอนาคตและยุทธศาสตร์ การพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพระดับอุดมศึกษา แนวทางความร่วมมือระดับอุดมศึกษาไทยกับอุดมศึกษาต่างประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาโครงข่ายทางสังคม(Social Safety Net)และระบบประกันสังคมเพื่อลดผลกระทบทางลบสำหรับผู้ว่างงาน กลุ่มคนในสังคมด้อยโอกาสเช่นกลุ่มคนเร่ร่อน กลุ่มคนชายขอบ กลุ่มคนต่างด้าว กลุ่มผู้ติดเชื้อHIV เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการกระจายบริการทางการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพให้เข้าถึงกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง ผลกระทบต่อโครงการหลวงจากการเปิดเสรีสินค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่ติดเชื้อHIV
<ul style="list-style-type: none"> การประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ติดเชื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> แผนประสานงานแบบบูรณาการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของ

ติด กลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการติดยา เสพติด แบบบูรณาการ	ภาคประชาชน
--	------------

ทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับ การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับ คุณภาพชีวิต	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> การส่งเสริมเอกลักษณ์และคุณค่าของความเป็นไทย 	<ul style="list-style-type: none"> แผนส่งเสริมคุณค่าและเอกลักษณ์ของประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> การส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจมหภาคให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน 	<ul style="list-style-type: none"> การขยายฐานภาษีและจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้มีภาระภาษีให้ต่ำที่สุดสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย แนวทางการปฏิรูปที่ดินร้างเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน การจัดทำกฎหมายภาษีทรัพย์สินและภาษีมรดก สนับสนุนโครงการหลวงในการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ภาคเกษตรและคนจนจากผลกระทบของการเปิดเสรี
<ul style="list-style-type: none"> การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ต่างๆทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการสมัยใหม่ให้กับกลุ่มคนจนในเมืองและนอกเมือง การจัดตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นในประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> การเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจน 	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการพัฒนาอาชีพและแสวงหาสินเชื่อที่มีดอกเบี้ยในอัตราต่ำสำหรับคนจน

3.4 ยุทธศาสตร์เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

ในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพและต่อเนื่อง มีคุณภาพและมีการกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ 2 ระดับ คือ ในระดับมหภาคและระดับจุลภาคไปพร้อมกัน โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจที่มีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนี้

3.4.1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจมหภาค หมายถึงการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับภาคการเงินและภาคการคลัง เพื่อให้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวยให้เศรษฐกิจ เติบโตได้อย่างยั่งยืน

1. การสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดเงินและตลาดทุน

(1.1) พัฒนาประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และการตรวจสอบสถาบัน การเงิน โดยการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้ทันสมัยสอดคล้องกับภาวะการณ์ และให้มีมาตรฐาน การกำกับดูแลในทิศทางที่สอดคล้องกันทั้งระบบ การปฏิรูปกฎหมายทางการเงินเพื่อให้เป็นไปตาม หลักสากล และเอื้อต่อการพัฒนาระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศ

(1.2) เพิ่มบทบาทของตลาดทุนในการเป็นแหล่งระดมทุนของประเทศ โดยการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเอกชนมีการทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี พัฒนาระบบการตรวจสอบ และการรายงานผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลของภาคเอกชนเอง และเพื่อเป็นการให้ข้อมูล ที่ถูกต้องกับตลาด ซึ่งจะช่วยให้ตลาดทุนพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

(1.3) สนับสนุนและกระจายสินเชื่อไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพและ ใช้เทคโนโลยีสะอาด รวมทั้งการปล่อยสินเชื่อรายย่อยโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน

(1.4) ส่งเสริมระบบการออมของประเทศ โดยปฏิรูประบบกองทุน บำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนประกันสังคม ให้ครอบคลุมประชากรและผู้ใช้ แรงงานอย่างทั่วถึง โดยให้ความสำคัญกับการออมเพื่อการชราภาพ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ทางการเงินในระยะยาว

2. การสร้างความเข้มแข็งให้กับฐานะการคลังและใช้เครื่องมือทางการ คลังเพื่อประโยชน์ต่อการแข่งขัน การกระจายรายได้ และรักษาสิ่งแวดล้อม

(2.1) รักษาวินัยการบริหารหนี้สาธารณะ โดยการควบคุมการก่อหนี้ สาธารณะ การควบคุมการก่อหนี้เงินกู้ต่างประเทศ โดยคำนึงถึงระดับของภาระหนี้สินที่มีอยู่ และ ฐานะการคลังและฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศ การบริหารเงินกู้ต่างประเทศอย่างมี ประสิทธิภาพ การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจและเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของภาครัฐ โดยคำนึงถึงประ สิทธิภาพการดำเนินงาน มาตรฐานและคุณภาพของการผลิตสินค้าและการให้บริการที่ให้ผล ประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม

(2.2) ปรับโครงสร้างภาษีอากรให้เอื้ออำนวยต่อภาคการผลิต การค้าและ บริการให้สามารถแข่งขันได้ ทั้งในเวทีอนุภาคอาเซียนและเวทีโลก

(2.3) เร่งพิจารณาการนำภาษีทรัพย์สินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และภาษีมรดก มาบังคับใช้ เพื่อให้สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้

(2.4) ใช้เครื่องมือทางการคลังเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการใช้ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้กลไกภาษีเพื่อสะท้อนต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมและจูงใจให้มี การลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาจัดเก็บภาษีเพื่อคุ้มครอง

อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปรับปรุงขั้นตอนในการปฏิบัติเพื่อกระตุ้นให้มีการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเกี่ยวกับการศึกษา พัฒนาฝีมือแรงงานและการวิจัยและพัฒนา

(2.5) เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการวางแผน การจัดทำและบริหารงบประมาณ เพื่อสามารถสนองต่อความต้องการของชุมชน และมีขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะตามศักยภาพของตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนา ขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บรายได้ โดยเฉพาะประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินตามศักยภาพของท้องถิ่น เพื่อแบ่งเบาภาระจากส่วนกลาง

3.4.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อระบบเศรษฐกิจที่มีคุณภาพและมีการกระจายประโยชน์ออกไปอย่างทั่วถึง โดยให้ความสำคัญกับภาคการผลิตและบริการที่มีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันได้ภายใต้ศักยภาพและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตกับการดูแลสภาวะแวดล้อม รวมทั้งมีเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งเอื้อต่อการกระจายประโยชน์ที่เป็นธรรมมากขึ้น ประกอบด้วยแนวทางหลัก ได้แก่

1. การสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้

(1.1) ปรับระบบการผลิตสินค้าและบริการที่มุ่งสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ การสร้างมูลค่าเพิ่มของกระบวนการผลิตสู่การตลาด และการยกระดับคุณภาพสินค้า โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เช่น การผลิตสินค้าอาหารที่มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน ปลอดภัยใช้สารเคมีในการผลิตทางการเกษตร การขยายผลการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการ การกำหนดมาตรฐานปลอดภัยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การนำเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ในกระบวนการผลิตทุกระดับ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อมาขยายผลในเชิงพาณิชย์ การกำหนดและควบคุมมาตรฐานสินค้า เพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในเชิงอนุรักษ์ (Green Productive Capacity)

(1.2) ยกระดับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ โดยจัดอุปสรรคที่กีดขวางการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพและความรับผิดชอบของบริการภาครัฐ ปรับโครงสร้างและยกระดับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ วางรากฐานเทคโนโลยีสำหรับการแข่งขันในระดับโลกซึ่งมากยิ่งขึ้น

(1.3) กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) โดยมีเป้าหมายในกลุ่มธุรกิจที่มุ่งสู่การเป็นเลิศ เช่น ท่องเที่ยว อาหาร แพชั่น ยานยนต์ ซอฟต์แวร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสำหรับการแข่งขันและการขยายตัว โดยใช้คลัสเตอร์เป็นกลไกหลักในการพัฒนาและมีการสนับสนุนในรูปแบบ Matching Fund ระหว่างภาครัฐและเอกชน

(1.4) สนับสนุนการปรับปรุงกลยุทธการดำเนินธุรกิจระดับบริษัท โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภค มุ่งตลาดในระดับภูมิภาคควบคู่ไปกับตลาดต่างประเทศที่อยู่ไกลออกไป รวมทั้งมีการบริหารงานที่มีคุณภาพ

(1.5) สนับสนุนกระบวนการผลิตที่ไม่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม โดยการพัฒนากำลังคนพื้นฐานที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าเป็นแกนกลางในการประสานและผลักดัน ขบวนการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า การควบคุมโดยตรงนี้ใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย (Polluter Pays' Principle, PPP) การพัฒนาเครือข่ายองค์กร เพื่อสนับสนุนให้กลไกตลาดทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสะท้อนต้นทุนการผลิตและการบริโภคที่แท้จริงได้ โดยรัฐจะต้องมีข้อมูลและเครื่องมือในการติดตามและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบท ลงโทษที่รุนแรงในกรณีฝ่าฝืน

(1.6) ปรับปรุงระบบการเจรจาทางการค้าทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาคและพหุภาคี และปรับกลไกความร่วมมือเศรษฐกิจต่างประเทศในทุกด้าน ให้มีความชัดเจนและเชื่อมโยงกันทั้งด้านการค้า การตลาด การบริการ และการลงทุน และการใช้ประโยชน์จากเวทีความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยสร้างพันธมิตรระหว่างกลุ่มหรือภูมิภาคที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน อาทิ การพิทักษ์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเชื่อมโยงเครือข่ายทางโครงสร้างพื้นฐาน ความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2. การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้มีการกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(2.1) กระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจสู่ภูมิภาค โดยสร้างแผนพัฒนาในระดับภูมิภาคเพื่อที่จะใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในทุกส่วนของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเป็นผู้นำที่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และจัดให้มีหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะรับผิดชอบการพัฒนาคลัสเตอร์ โดยประสานภาครัฐกับภาคเอกชนดำเนินการร่วมกันตามแนวคิดคลัสเตอร์

(2.2) สนับสนุนความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากที่ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยสนับสนุนการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีทันสมัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้สินค้าบริการของชุมชนในรูปแบบต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม สามารถมีตลาดทั้งภายในประเทศและส่งออกได้กว้างขวางขึ้น

(2.3) สนับสนุนให้วิสาหกิจและองค์กรชุมชนสร้างความเชื่อมโยงโดยผ่านระบบห่วงโซ่อุปทานหรือกระบวนการเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อสร้างประสิทธิภาพปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างรายได้และความเข้มแข็งแก่ชุมชน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ตลอดจนให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายกลุ่มสินค้าและบริการ (Cluster) และการเชื่อมโยง (Linkage)

(2.4) เร่งรัดการดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในระดับรากฐาน และเกษตรกรรายย่อยได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้ทั่วถึงขึ้น

3.4.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อม และจิตสำนึกของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของแนวคิด รูปแบบ และวิธีการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบทบาทที่เหมาะสมในแต่ละภาคส่วนของสังคม ตลอดจนในแต่ละประเด็นหลักที่นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

1. การเร่งดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึก ให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนในวัยเรียนและวัยทำงาน เห็นความสำคัญของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาระบบคู่ขนาน (Dual Track Policy) การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) การเพิ่มผลผลิต (Productivity) และการสร้างธรรมาภิบาลทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

2. การรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งให้ความรู้ในการเลือกสินค้าบริโภค ตลอดจนสนับสนุนสิ่งจูงใจแก่ผู้ผลิตที่ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 7 ทิศทางวิจัย การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

ทิศทางการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ	ทิศทางการวิจัย
สร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดเงินและตลาดทุนของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และตรวจสอบ โดยเน้นพัฒนากฎหมาย เพิ่มมาตรฐานการตรวจสอบบัญชีและกฎระเบียบต่างๆ ให้สอดคล้องกับความซับซ้อนของตลาดเงินและตลาดทุน • แนวทางส่งเสริมระบบเงินออมของประเทศ โดยปฏิรูประบบกองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฯลฯ ให้ครอบคลุมไปยังกลุ่มคนต่างๆ ของประเทศ

ทิศทางการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ	ทิศทางการวิจัย
<p>สร้างความเข้มแข็งฐานะการคลังของประเทศ ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือทางการคลังในการ ดำเนินนโยบายตามเป้าหมายของรัฐบาล</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางการบริหารจัดการหนี้สาธารณะ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน • พัฒนาดัชนีหนี้ต่างประเทศและดัชนี เดือนภัยทางเศรษฐกิจทุก ๆ ปีอย่างต่อเนื่อง • ปรับโครงสร้างภาษีอากร ให้เอื้ออำนวย ต่อภาคการผลิต การค้า การบริการ ให้ แข่งขันกับบริษัทข้ามชาติได้ • แนวทางลดความเหลื่อมล้ำในการ กระจายรายได้ผ่านมาตรการทางการคลัง • ใช้กลไกภาษีในแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ของประเทศ • แนวทางในการเพิ่มความสามารถของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัด เก็บรายได้ บริหารจัดการงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ หลักธรรมาภิบาล • แนวทางการใช้เครื่องมือทางภาษีเพื่อปกป้อง ภาคธุรกิจที่สำคัญของชาติและได้รับ ผลกระทบอย่างรุนแรงจากการเข้ามาสู่ ตลาดของบริษัทข้ามชาติ เช่น การค้า ปลีก เป็นต้น
<p>สร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตและภาค บริการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของภาค การผลิต ภาคบริการ และแนวทางในการ เพิ่มมูลค่าในกระบวนการผลิตเพื่อรักษา สิ่งแวดล้อม • แนวทางการนำผลงานการวิจัยทางวิทยา

	<p>ศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย มาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โดยแสวงหา แนวทางในการแบ่งผลประโยชน์ที่รัฐใน ฐานะเจ้าของเงินทุนวิจัย นักวิจัย และ เอกชนได้ประโยชน์ทุกฝ่าย</p>
<p>ทิศทางการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของ ประเทศ</p>	<p>ทิศทางการวิจัย</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางสนับสนุน การวิจัย Basic Science ที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาวเช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน • แนวทางสนับสนุนในการวิจัยเทคโนโลยีขั้นสูงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศและฐานะการคลัง เช่น การวิจัยเรื่องนาโนเทคโนโลยี หรือ การวิจัยพันธุ์วิศวกรรมที่สามารถเชื่อมกับความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย
<p>สร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจระดับฐานรากหรือระดับรากหญ้า</p>	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนสินค้าที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสมกับการส่งเสริมด้านเงินทุน • สร้างระบบฐานข้อมูลสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณภาพสูงและแนวทางการส่งเสริมทางการตลาด • ผลได้-ผลเสียจากมาตรการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน • แนวทางสนับสนุนให้ภาคธุรกิจและชุมชนท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงกันในลักษณะห่วงโซ่อุปทานหรือกระบวนการเครือข่ายวิสาหกิจ(cluster)
<p>สร้างเครือข่ายวิสาหกิจ(cluster)ของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก เช่น อาหารไทย แฟชั่น ยานยนต์ ท่องเที่ยว และ ออกแบบกราฟฟิก(graphic)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางสนับสนุน เครือข่ายวิสาหกิจ(cluster)

3.5 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการประเทศ

กรอบแนวคิด

การพัฒนาประเทศไทยในสี่ทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะได้รับผลสำเร็จหลายประการ ดังเห็นได้จากการขยายบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบายมากขึ้น แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่สังคมไทยประสบอยู่ในปัจจุบัน พบว่าภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินของประเทศที่เกิดขึ้นในปี 2540 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกลไกและการบริหารจัดการในประเทศของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน มีความไม่เหมาะสมหลายประการ เมื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมและกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยที่อ่อนแอ จึงนำไปสู่การพัฒนาที่ขาดความสมดุลและไม่ยั่งยืน

การบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมของภาคส่วนต่างๆ ของสังคมไทย ปรากฏให้เห็นในลักษณะต่างๆ กล่าวคือ ภาครัฐหลายหน่วยงานใช้จ่ายงบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยและลงทุนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่อย่างไม่โปร่งใส ระบบราชการขาดการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกฎระเบียบต่างๆ ที่ยังล้าสมัยขาดความยืดหยุ่น เอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ข้าราชการขาดจิตสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ รัฐวิสาหกิจดำเนินกิจการที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดความโปร่งใส ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่รุนแรงในสังคมไทย ในขณะที่ธุรกิจเอกชนบริหารกิจการอย่างขาดความระมัดระวัง เช่น การปล่อยกู้แก่โครงการที่มีความเสี่ยงสูง การแสวงหากำไรโดยมิชอบ เป็นการทำลายความเข้มแข็งของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของชาติโดยรวม และนำมาซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจของไทยในที่สุด

ในขณะเดียวกัน ความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภายใต้ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลก ได้กดดันให้มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการในภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคธุรกิจเอกชน ให้เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อีกทั้งทิศทางการพัฒนาของสังคมโลกที่หันมาผสมผสานยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนากระแสหลัก ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาท้องถิ่นและการกระจายอำนาจอย่างกว้างขวางทั่วโลก

ปรับบทบาทภารกิจและวิธีบริหารงานของระบบราชการแนวใหม่

- ปรับโครงสร้าง ลดขนาด และเพิ่มประสิทธิภาพของภาครัฐ ปรับบทบาทภาครัฐจากการเป็นผู้ปฏิบัติไปเป็นผู้กำกับดูแลและอำนวยความสะดวก ให้ภาครัฐเป็นองค์กรขนาดเล็ก มี

รูปแบบองค์กรและการจ้างงานที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่ปรับเปลี่ยนไป รวมทั้งปรับระบบบริหารบุคคลและจำนวนบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจใหม่ พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระเบียบวินัย รับผิดชอบสูง และมีความเป็นกลางทางการเมือง สามารถทำงานได้เทียบเคียงกับภาคเอกชนและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ปรับระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งผลลัพธ์ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนชาติ ปรับระบบบัญชีใหม่ให้สามารถวิเคราะห์ความคุ้มค่าการดำเนินงาน ให้ทุกหน่วยงานเปิดเผยแผนการดำเนินงานและการให้บริการต่อสาธารณะ

- ปฏิรูประบบกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งปรับแก้กฎหมาย คำสั่ง ตลอดจนกฎระเบียบที่มีสาระขัดแย้งกัน ปรับปรุงกระบวนการร่างกฎหมายให้รวดเร็ว ทันสมัย ควบคู่กับการพัฒนากฎหมายใหม่ เพื่อกำกับประกอบบูรกรรมใหม่ๆ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมการใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ลดการใช้ดุลยพินิจในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมให้สื่อและประชาชนมีบทบาทตรวจสอบกระบวนการยุติธรรม พัฒนาองค์ความรู้ด้านกฎหมายมหาชนแก่บุคลากรภาครัฐและนักกฎหมายทั่วไป พัฒนาหลักสูตรการศึกษาพัฒนาบุคลากรและพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายกลางของประเทศให้สมบูรณ์
- ให้สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงการคลังร่วมกันวางระบบการปฏิบัติงานและระบบข้อมูลที่เชื่อมโยง เป็นเอกภาพ และนำเชื่อถือ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งวางระบบติดตามประเมินผลให้เชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้นำหน่วยราชการทุกแห่งรณรงค์เผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์และจรรยาบรรณการทำงานที่มุ่งประโยชน์ของประชาชน ด้วยความสุจริต ขยันอดทน มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จและสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้

ปรับระบบบริหารจัดการของภาครัฐให้อำนาจต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถของภาคธุรกิจเอกชนและเศรษฐกิจชุมชน

- กำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนและยกระดับขีดความสามารถของภาคการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน
- ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตและการตลาดแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งเศรษฐกิจชุมชน
- สนับสนุนให้มีบริการโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ควบคู่กับการปรับบทบาทภาครัฐให้ปรับตัวและแข่งขันได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

กระจายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บริการของรัฐสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำงาน ร่วมตัดสินใจ และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการ ดังนี้

- ปรับกลไกกำกับและการกระจายอำนาจให้มีความคล่องตัว ทำงานได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาทที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาชน ในการทำงานร่วมกันเพื่อให้การกระจายอำนาจมีสัมฤทธิ์ผล
- เตรียมความพร้อมและปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ โดยให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องพัฒนาความรู้ ทั้งในด้านเทคนิควิชาการและการบริหารจัดการรวมทั้งวางแนวทางกำหนดขนาดที่เหมาะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดบริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
- วางระบบสนับสนุนการกระจายอำนาจ ระบบบริหารงานและบุคลากรที่มีมาตรฐาน ระบบบัญชีแบบพึ่งรับพึ่งจ่าย ระบบงบประมาณแบบเน้นผลลัพธ์ ระบบข้อมูลการเงินการคลัง ระบบตรวจสอบและประเมินผล กลไกติดตามผลการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น ศูนย์ให้คำปรึกษา ระดับอำเภอ รวมตลอดทั้งกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณะและมาตรฐานการจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาบริการที่ดีขึ้น และกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณของผู้บริหาร ตลอดจนจรรยาบรรณประชาชน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำงานและตรวจสอบ
- วางระบบการจัดสรรภาษีและเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนเสมอภาค และสอดคล้องกับภารกิจ ควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาและจัดเก็บรายได้ของตนเอง รมณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการเสียภาษีและมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกภาคส่วน ทุกระดับอย่างจริงจัง ทั้งในภาคการเมือง ภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงท้องถิ่นเพื่อสร้างสังคมใสสะอาดและต่อต้านพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องและเฝ้าระวังรักษาผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุงกฎระเบียบให้ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ เพื่อไม่ให้เป็นช่องทางการเรียกร้องผลประโยชน์และสร้างอิทธิพลให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่ม ปรับปรุงกระบวนการจัดสรรและการใช้งบประมาณ รวมทั้งระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้
- จัดทำแผนปฏิบัติการปราบปรามและป้องกันการทุจริต เพื่อเป็นกรอบแนวทางประสานการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติและเป็นไปในทิศทาง

เดียวกัน ควบคู่กับการศึกษาหาสาเหตุของการทุจริตประพฤติมิชอบในเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง และแสวงหาแนวทางป้องกันปัญหาได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหา

- พัฒนารฐานข้อมูลการป้องกันทุจริตโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือป้องปรามการทุจริตที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ สร้างกลไกหรือช่องทางให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง การรายงาน และการตรวจสอบเมื่อพบการดำเนินกิจกรรมทั้งของภาครัฐและธุรกิจเอกชนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งการออกกฎหมายคุ้มครองและให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแสการทุจริตแก่ทางราชการ

- สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ รมรงค์และผลักดันให้การต่อต้านทุจริตเป็นวิถีชีวิตของคนไทย ปลูกฝังค่านิยมภายในครอบครัวให้ดำรงชีวิตในวิถีแห่งความพอดี ยึดหลักคุณธรรม ไม่นิยมความฟุ้งเฟ้อ ไม่มีดีระบบพรรคพวก แยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องส่วนรวม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และกล้าตัดสินลงโทษคนทำผิด

การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และระบบการเมืองที่โปร่งใส ปลูกจิตสำนึกของข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง นักธุรกิจ และประชาชน ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยดำเนินการ ดังนี้

- สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเจตนารมณ์และเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กรและตัวชี้วัดผลของงานเสนอต่อสาธารณชนทุกปี รวมทั้งจัดให้มีกลไกติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรอิสระเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

- ปรับทัศนคติและการทำงานของข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง ให้ดำเนินงานอย่างเป็นกลาง โปร่งใส ซื่อสัตย์ และเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม พร้อมรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบจากประชาชนและภาคส่วนอื่น เพื่อให้ภาคราชการและภาคการเมืองเป็นกลไกหลักในการกระจายผลประโยชน์แก่กลุ่มต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม

- สนับสนุนบทบาทสื่อในการตรวจสอบนักการเมืองและข้าราชการ ตลอดจนการรณรงค์ยกย่องคนดี โดยกำหนดมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองสื่อให้ทำหน้าที่แสวงหาข้อมูลอย่างอิสระ และมีเสรีภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เที่ยงธรรม มีความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงาน และให้มืองค์กรควบคุมกันเองของสื่อ ตลอดจนมีกลไกตรวจสอบด้านจริยธรรม และพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้สื่อทำหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม

เสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชนให้ประกอบธุรกิจโดยมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ รักษาผลประโยชน์ผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม มีความโปร่งใส ปราศจากการเบียดบังผลประโยชน์ส่วนรวม และสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค ด้วยมาตรการดังต่อไปนี้

- กำหนดมาตรการจูงใจเป็นรางวัลให้กับกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการสนับสนุนบริษัทที่มีระบบบริหารจัดการที่ดีให้ได้รับโอกาสในการร่วมงานกับภาครัฐมากขึ้น
- สนับสนุนให้สมาคมวิชาชีพสร้างจรรยาบรรณและสร้างความตระหนักถึงภาระ ความรับผิดชอบต่อสังคมและบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ คุณ สมบัติของกรรมการและผู้บริหาร มาตรฐานการปฏิบัติงานของกรรมการและผู้บริหารเพื่อลดความ ขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม
- แก้ไขกฎหมายควบคุมบริษัทมหาชนและบริษัทจดทะเบียนในเรื่องบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อกรรมการ เพิ่มการคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อย ผู้บริโภค ให้ได้รับ ความเป็นธรรม รวมทั้งเปิดเผยรายชื่อกรรมการและผู้บริหารที่ทุจริตประพฤติมิชอบ
- ภาครัฐบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ อย่างเป็นธรรมทั่วถึง เข้มงวดการ ลงโทษตามกฎหมายต่อธุรกิจเอกชนที่ให้สินบนและต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐผู้รับสินบนอย่างจริงจัง
- สนับสนุนสื่อมวลชนในการผลักดันให้เกิดกระแสสังคมเพื่อสร้างความถูกต้องใน สังคมและใช้มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ละเมิดกฎระเบียบ

เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภค โดย

- สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคที่มีอยู่เดิม ให้สามารถดำเนินงาน อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรใหม่ๆ เพื่อเป็นกลไกรักษาผลประโยชน์และ สิทธิของประชาชน ร่วมกับการใช้มาตรการลงโทษทางสังคม และพิจารณาหาแนวทางให้อำนาจองค์กร คุ้มครองผู้บริโภคสามารถฟ้องร้องแทนสมาชิกได้
- พัฒนาระบบข้อมูลกลางเพื่อเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค และข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนที่จะใช้ฟ้องร้องและพิทักษ์สิทธิอันพึงมีพึงได้
- ระดมเงินทุนในรูปแบบต่างๆ อาทิ ค่าปรับผู้ละเมิดกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสนับสนุนบทบาทองค์กรคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคให้สามารถดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ บริโภคได้อย่างแท้จริง

เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ให้มีค่านิยมที่ถูกต้อง มี ภูมิคุ้มกัน รวมทั้งสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกของครอบครัวและชุมชนให้ดำเนินชีวิตโดยยึด ทางสายกลาง มีความพอเพียง มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม และมีวินัย เพื่อให้ครอบครัวและชุมชนเป็นราก ฐานสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดย

- สร้างความเข้าใจให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นในการดำเนินชีวิตด้วยความอด ทน มีความเพียร รู้จักเก็บออม ใช้จ่ายด้วยความประหยัด มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับ ผิดชอบ

- ปรับทัศนคติและค่านิยมในการดำรงชีวิตจากวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมาสู่ความพอประมาณ เน้นการยกย่องและให้รางวัลคนดี คนสุจริต และคนที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รวมทั้งรณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ
- สอดแทรกเนื้อหาสาระของการดำเนินชีวิตโดยยึดทางสายกลาง ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับประถม รวมทั้งการหาแม่แบบที่เป็นตัวอย่างในการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมในสังคมไทย เพื่อให้เยาวชนได้ยึดเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตของตนเอง

ตารางที่ 8 ทิศทางวิจัย การบริหารจัดการประเทศ

ทิศทางยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางการบริหารระบบราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการฉ้อราษฎร์บังหลวง และสามารถวัดผลลัพธ์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบระบบบริหารการจัดการสมัยใหม่ที่สามารถระบุผลลัพธ์และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้กับระบบราชการที่มีลักษณะซับซ้อนและมีภารกิจต่างจากภาคธุรกิจเอกชนได้ • การประยุกต์ระบบบริหารการจัดการแบบBalanced Scorecard กับภาคราชการในระดับกระทรวง กรม กอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น • พัฒนาตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีสำหรับระบบหน่วยราชการทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นตลอดจนภาคเอกชน
<ul style="list-style-type: none"> • ปรับปรุงกลไกของระบบราชการส่วนกลาง หน่วยต่าง ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำงานประสานและเชื่อมโยงกันในลักษณะบูรณาการและมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแนวทางหรือระบบบริหารการจัดการร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการต่าง ๆ ของประเทศให้มีลักษณะบูรณาการและมีประสิทธิภาพ
<ul style="list-style-type: none"> • นำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) มาใช้กับองค์กรหน่วยราชการและองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพในภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยราชการทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
<ul style="list-style-type: none"> • ระบบราชการมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> • วิธีจัดทำประชาพิจารณ์สำหรับนโยบายสาธารณะเพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์